

# Brinškove neznane planinske razglednice

## Ob 120-letnici rojstva Bogumila Brinška

✍ Vojko Čeligoj

Davnega leta 1972 smo planinci v Ilirski Bistrici na Brinškovi rojstni hiši (zdaj Gregorčičeva 19) slovesno odkrili spominsko ploščo z napisom, da se je leta 1884 tam rodil Bogumil Brinšek, pomemben rojak. Spominsko ploščo smo simbolično ozaljšali s tremi venčki cvetja, ki so jih pritrldile k njej delegacije domačih planincev, jamarjev in fotoamaterjev. S tem smo želeli označiti področja delovanja tega vrlega domačina. Odkritje spominske plošče je častno opravil Brinškov osebni prijatelj profesor Pavel Kunaver iz znane planinske družčine drenovcev in v daljšem doživitem nagovoru zbrani množici planincev, domačinov in gostov predstavil pomen obsežnega Brinškovega delovanja. Pozneje nam je profesor Kunaver poslal tudi pisni sestavek o svojih spominih na prijatelja Bogumila Brinška, ki ga je ilirskobistriško planinsko društvo objavilo v svojem prvem Zborniku leta 1977.

Profesor Kunaver v svojih spominih predstavlja Brinška kot »dušo« planinske družčine drenovcev, popisuje navdušenje nad prijateljevo iskrivo duhovitostjo in močjo, s katero se je odpravljal v skalne previse in v neraziskane jame. Posebno pa poudari, da je bil izreden fotoamater, ki jih je vse navduševal s svojimi posnetki »nepoznanih motivov, skritih, samotnih stranskih dolin, vrhov, viharikov. Prijazni, nasmejani, značilni Kraševci Bogumil Brinšek, avtor teh slik, se nam je tudi sam predstavil, pojasnjeval motive, užival pri opisu resnično samotne gorske pokrajine, v katero zaidejo le drvarji, lovci in divji lovci – in on, samotar, samohodec po gorskih samotah«. Za fotografijo je takoj navdušil vse člane družčine, posebno Jožeta Kunaverja in Ivana Tavčarja. Slovenski planinski javnosti se je Brinšek predstavil z odlično fo-



tografsko razstavo v Ljubljani leta 1910, bralcem Planinskega vestnika pa s svojimi fotografijami, ki so bile objavljene in priložene v posameznih številkah. Brinškove fotografije so objavljene še v mnogih drugih knjižnih delih. V letu 1910 je bil v Lju-

bljani ustanovljen prvi fotoamaterski klub, v katerem je bil Brinšek takoj izvoljen za tajnika kluba. Njegovo ustvarjalno delo je žal pretrgala svetovna vojna. Padel je na južnem bojišču, in to že v prvih mesecih vojne, septembra 1914. Po njegovi smrti je njegov brat Ivan vse njegove fotografske plošče izročil v hrambo Slovenskemu planinskemu društvu v Ljubljani, po drugi vojni pa so bile v požaru za vedno uničene. Brinškov fotografski opus kar kliče k temeljiti raziskavi in popisu vsaj njegovih znanih del. In ne kaže odlašati!

Po srečnem naključju sem spoznal potomce Milana Brinška, Bogumilovega starejšega brata. Milanova vnuka inženir Nikola Čubranič v Zagrebu in doktor medicine Igor Deml v Pulju hranita kar precej fotografij tako deda Milana kot dedovega brata Bogumila. Žal so slike pomešane in neoznačene, vendar bi se glede na motiviko dalo ločiti fotografije obeh avtorjev.

Prav med fotografijami, ki jih hrani inženir Nikola Čubranič, sem odkril tri planinske razglednice Bogumila Brinška in postal pozoren na tovrstno avtorjevo fotografsko dejavnost, ki doslej ni bila nikjer omenjena. Razglednice so

ročno izdelane fotografije na razgledničnem fotografskem papirju.

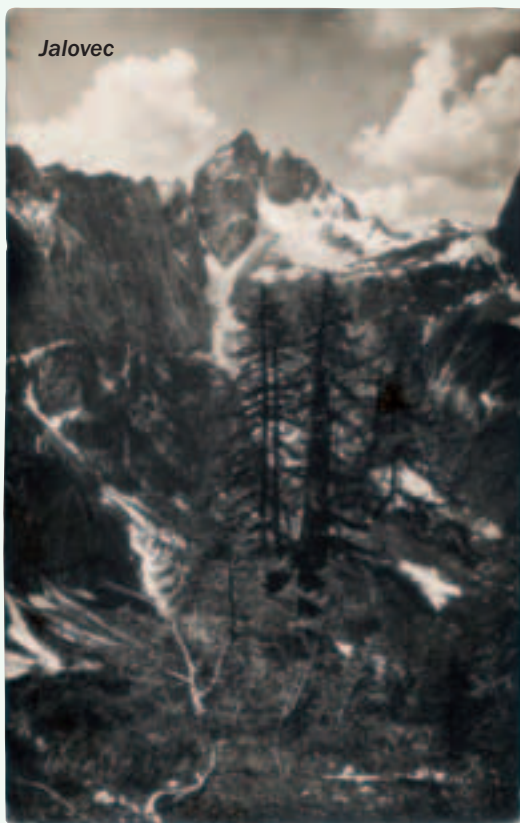
**Prva**, z ročnim pripisom »Sv. Jakob, prvi снег v novembru 1910« in oznako avtorja »Fot. Brinšek B.«, je bila poslana avtorjevi materi.

**Drugo** s pripisom »Pihavec in Sovatna« – pozneje je bilo s črnilom na zgornjem robu dodano še »Križki podi.«, je avtor poslal bratu Milanu na železniško postajo v Št. Peter na Krasu (Pivka), katere načelnik je bil le-ta. Sicer pa je bil Milan Brinšek dober fotograf (glej zapis: V. Č.: »Železnica v objektivu Milana Brinška«, Nova proga, 1/1996), ki je pritegnil svojega osem let mlajšega brata Bogumila v svet fotografije.

**Tretja** razglednica je znana Brinškova fotografija Jalovca; nima nobenega zapisa ne na sprednji ne na zadnji strani in ni bila odposlana.

Naj bo ta zapis tudi poziv vsem, ki so morda prišli v stik s fotografskim opusom Bogumila Brinška, naj se odzovejo vabilu, da s skupnimi močmi popišemo Brinškovo fotografsko zapuščino!

Predvsem pa naj bo ta prispevek drobna zahvala Bogumilu Brinšku za njegov obsežni delež v slovenski planinski zgodovini ob 120-letnici njegovega rojstva. ○



Jalovec



Sv. Jakob, prvi снег v novembru 1910